

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พลศึกษาเป็นบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียนอย่างมาก ดังจะเห็นได้ว่านับตั้งแต่ได้มีการจัดแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา การพลศึกษาเป็นองค์หนึ่งของแผนการศึกษาแห่งชาติทุกฉบับ สำหรับฉบับ พ.ศ. 2520 นี้แม้ว่าจะไม่ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า พลศึกษาเป็นองค์หนึ่งของการศึกษาก็ตาม แต่ในความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ก็ได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนในหมวดที่ 1 ข้อที่ 6 ว่า "ให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ" และในหมวดที่ 6 ข้อที่ 51 ว่า "รัฐพึงจัดการพลศึกษาในทุกระดับการศึกษาและพึงจัดให้แก่ประชาชนทั่วไปด้วย เพื่อเสริมสร้างและให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของการกีฬา สุขภาพ อนามัย และกิจกรรมการพักผ่อน" (กระทรวงศึกษาธิการ 2520: 1, 15) ดังนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 จึงได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมและการพัฒนากีฬาโดยมุ่งเน้นจัดการกีฬาเพื่อมวลชน ให้ประชาชนได้เล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายโดยสม่ำเสมอและทั่วถึงกัน หวังผลจากการกีฬาในด้านการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย จิตใจ และสร้างคุณธรรมที่สังคมต้องการ

การจัดและดำเนินงานทางด้านพลศึกษาในโรงเรียนมีความมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้เกิดหันมาทางด้านต่างๆ ซึ่งนักการศึกษาทั้งหลายต่างมีความเห็นสอดคล้องและคล้ายคลึงกัน เช่น วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527: 2) ได้กล่าวว่า "การพลศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามและมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยอาศัยกิจกรรมทางพลศึกษาที่ได้เลือกสรรแล้วเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้" และคาร์ล ทับลิว บุควอลเตอร์ (Karl W. Bookwalter 1964: 13) ได้กล่าวว่า "พลศึกษาคือการพัฒนาที่ได้ผลที่สุดในด้านบูรณาการและการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยจัดให้มีการสอนและการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทกีฬา กิจกรรมเข้าจังหวะและยิม - นาสติกที่ได้เลือกสรรแล้วตามความต้องการของสังคม"

ในปัจจุบันการจัดและดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนแม้ว่าจะได้มีการสนับสนุนอย่างจริงจัง แต่ก็ยังมีปัญหาต่างๆ ที่จะต้องแก้ไขอีกมาก การที่จะจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านด้วยกัน เช่น บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์การสอน สถานที่ และเรื่องอำนวยความสะดวก ตลอดจนการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการจัดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและสังคม

โดยทั่วไปแล้วการจัดและดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคมีปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ดังผลการวิจัยของสุพรรณ จิตต์ภักดี (2524: 9), สุรพล ศรีพลประพันธ์ (2525: 9) และพีชเรข ทิริชทะพันธุ์ (2526: 9) ซึ่งพอจะสรุปได้ คือ ขาดงบประมาณ ผู้บริหารไม่สนับสนุน ขาดความร่วมมือภายในโรงเรียน ครูพลศึกษามีจำนวนน้อย อุปกรณ์ทางพลศึกษามีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และศึกษานิเทศก์ไม่ค่อยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเท่าที่ควร แต่โรงเรียนใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล ประสบปัญหาด้านการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา แตกต่างไปจากจังหวัดอื่นๆ เป็นอย่างมาก (สุกษิณี มหิทธิบุรินทร์ 2526: 35) เนื่องจาก 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นบริเวณที่มีลักษณะพิเศษต่างจากบริเวณอื่นของประเทศไทยทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เพราะมีชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามอาศัยอยู่ประมาณ ร้อยละ 73 ของประชากรทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2524: 21, 25) มีการยึดถือวัฒนธรรม ชุมชนนิยมและประเพณีโบราณ เครื่องครัดในลัทธิศาสนา ทำให้มีปัญหาทั้งในด้าน การปกครอง การบริหาร และการใช้ภาษาไทยอย่างมาก (ประกิจ ประจวบปัจฉิม 2516: 200) นอกจากนี้ภัยอันเกิดจากขบวนการโจรก่อการร้ายซึ่งจะใช้ครูเป็นเครื่องต่อรอง ดังปรากฏเป็นข่าวเสมอมา ทำให้โรงเรียนต้องปิดบ้าง ครูไม่กล้าไปสอนบ้าง ภัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อกระบวนการเรียนการสอนอย่างมาก และจากการสำรวจของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2526 พบว่า วิชาพลศึกษามัธยม เขตที่ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนมาตรฐานต่ำสุดคือ เขตการศึกษา 2 ซึ่งได้แก่จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล (กรมวิชาการ 2526: 57)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการผลศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผลศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สมมติฐานของการวิจัย

1. โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในระดับต่างๆที่สามารถสำรวจและวัดได้
2. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้เกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาไม่แตกต่างกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้วิจัยถือว่าผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดพละนันทนัย และครูผลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้คำตอบที่เชื่อถือได้และตรงกับความเป็นจริง
2. ทุกโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนวิชาผลศึกษาตามหลักสูตรและข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเดียวกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ทางด้านบุคลากร อุปกรณ์งบประมาณ สถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวก และด้านการจัดและดำเนินการเท่านั้น

ความจำเป็นของการวิจัย

เนื่องจากภูมิหลังของกลุ่มประชากรที่มีความแตกต่างกัน จึงอาจจะทำให้การมองปัญหา
ทางด้านผลศึกษาแตกต่างกันได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ให้ทราบสภาพการจัดและดำเนินการ โปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับ
มัธยมศึกษาใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนวิชาผลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา
ในการปรับปรุงตำราบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกทางผลศึกษาใน
การจัดโปรแกรมผลศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้บริหารโรงเรียน ผลศึกษานีเทศก์ นักเรียน ผู้ปกครอง
ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ปรับปรุงงานด้านผลศึกษาให้
มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาใน 4 จัง-
หวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจัดให้มีการเรียนการ-
สอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ตามหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
2521

4. จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิ-
วาส และจังหวัดสตูล

โปรแกรมผลศึกษา หมายถึง โปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย
โครงการต่างๆ 5 โครงการ คือ

1. โครงการสอนผลศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนวิชาผลศึกษาตาม
หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ทักษะของกีฬาประ-
เภทต่างๆ ตลอดจนให้ทราบความรู้ทั่วไปของกีฬานั้นๆ ด้วย

2. โครงการจัดการแข่งขันกีฬากายในโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬากายในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ให้นักเรียนได้นำความรู้และทักษะทางกีฬาที่ได้เรียนมาแล้ว มาใช้ในสภาพการแข่งขันที่แท้จริง

3. โครงการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมทางพลศึกษาเพื่อแข่งขันกับโรงเรียนอื่นๆ เช่น กีฬาประเพณี กีฬากลุ่มโรงเรียน กีฬาเชื่อมความสามัคคี ตลอดจนกีฬาที่จัดโดยหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชน

4. โครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมทางพลศึกษานอกเวลาเรียนปกติ เช่น เวลาพัก หลังเลิกเรียน วันหยุด ฯลฯ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถตามความถนัดหรือสนใจเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

5. โครงการจัดกิจกรรมพิเศษทางพลศึกษาสำหรับนักเรียนปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนที่มีความสามารถหรือสภาพร่างกายที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงผู้ที่มีความสามารถหรือทักษะทางกีฬาเป็นเลิศได้รับประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยการคัดเลือกหรือจัดกิจกรรม สถานที่ อุปกรณ์ และวิธีการสอนต่างๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถและสภาพร่างกายของนักเรียน

ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ของโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ครูพลศึกษา หมายถึง หัวหน้าหมวดพลศึกษามัธยม และครูผู้สอน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบการสอนวิชาพลศึกษา ทั้งที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้